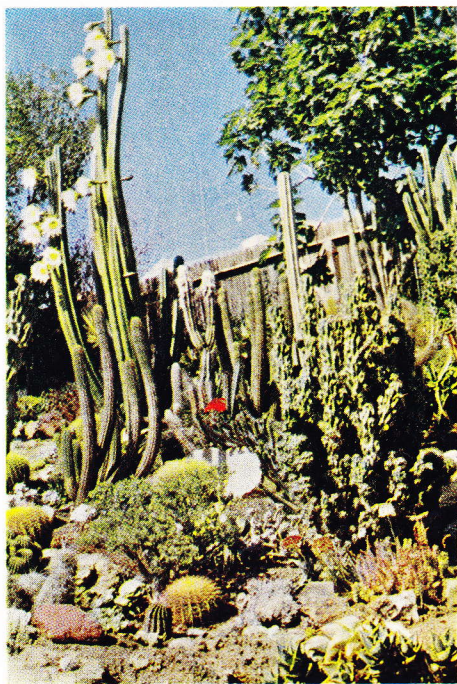

KAKTUS

5. ARGANG - APRIL/JUNI 1969

Nr. 1

»KAKTUS«

udkommer 4 gange årligt som medlemsblad for **NORDISK KAKTUS SELSKAB**, hvis formål det er at fremme kendskabet til og interessen for kaktus og andre sukkulenter.

Selskabets hovedkontor og redaktion:

NORDISK KAKTUS SELSKAB,

Chr. Winthersvej 17, 5000 Odense.

Telf. (09) 11 01 75 — Postkonto 14 11 76

Selskabets styrelse består af følgende:

Danmark:

Formand: B. Kreutzer Hansen, Chr. Winthersvej 17, 5000 Odense.

Næstformand: F. Bruun, L. V. Jensens Allé 12, 6700 Esbjerg.

Kasserer og bibliotekar: E. Lindgård, Hestetorvet 7, IV, 4000 Roskilde.

Sekretær: E. Christensen, Solgården 5, 5500 Middelfart.

Sekretær: W. Olsen, Kingosvej 67, 2630 Tåstrup.

Norge:

H. Sommerfeldt, Løxa Gartneri, Sandviken.

Sverige:

F. Bandmann, Nynäshamn, Centralgatan 42 B.

Sydslesvig:

H. Keil, Dansk Forsamlingshus, Ny Bjernt,

2381 Neuberend/Schleswig, Westdeutschland.

Bladekspedition og frøfordeling:

E. Christensen, Solgården 5, 5500 Middelfart.

Plantebytte:

Fr. Laursen, Kymervej 26, 4140 Borup.

Terms for ads and articles

1. april

Termine für Anzeigen und Artikel

15. juli

Terminer for indlevering af annoncer og artikler

1. oktober

15. januar

Pris pr. $\frac{1}{4}$ side: 30,00 kr.

Preise per $\frac{1}{4}$ Seite: 16,00 DM

Price per $\frac{1}{4}$ page: 3.50 \$

Specialopsætning beregnes ekstra.

Gengivelse, også i uddrag, fra bladet kun med selskabets tilladelse.

Siden sidst . . . !

Det burde vel være overflødigt at gøre opmærksom på, at vort medlemsblad har skiftet udseende og format med dette nummer, der indleder 5. årgang. Vi håber, at ændringen vil falde i vore medlemmers smag, og lover samtidig, at vi fortsat vil stræbe efter at forbedre og udvide, når mulighed derfor foreligger.

Formatet er det samme som farvetavlernes, og stoffet bliver arrangeret på en sådan måde, at der bliver mulighed for at gemme det stof, man finder værdifuldt, mens resten kan kasseres. Vægtige artikler, biblioteksfortegnelser, love m. m. bliver fra selskabets side i fremtiden kodet efter den hovednøgle, der medfølger denne gang. Ved at lægge et snit langs bladets rygside og hulle de derved fremkomne løse sider kan man ordne øvrigt stof efter behag.

Følger man selskabets idé op, vil der naturligvis blive brug for ringbind, og det vil allerede nu interessere styrelsen at erfare, om medlemmerne er interesseret i, at vi på et senere tidspunkt, når løsbladenes antal begynder at fylde, lader fremstille ringbind specielt beregnet for »Kaktus«.

Vor opfordring i sidste nummer til at agitere lidt for medlemstilgang har allerede båret frugt, og vi håber, at agitationen vil fortsætte, så medlemsantallet kan stige betydeligt. Mange medlemmer har allerede indbetalt kontingent for det kommende år, og vi anmoder de resterende om at gøre det snarest, idet forfaldsdatoen er 1. april.

Som medlem af styrelsen er optaget lærer H. Keil, Sydslesvig, idet han kommer til at stå for den nyoprettede gruppe: Sydslesvig, der får parallellitet med de øvrige skandinaviske lande. Samtidig vil han også stå som redaktionelt bindeled mellem vort selskab og de tysksprogede kaktusselskaber — en betydningsfuld og aflastende indsats for selskabets daglige drift, der bliver mere og mere tidkrævende.

Som ny medarbejder ved bladet er ligeledes blevet tilknyttet hr. W. Frania, Polen. Hans første indslag følger på omstående sider. Det er fortsat vor agt at knytte medarbejdere til os, når mulighed derfor gives, således at vi bliver i stand til at bringe så bred en orientering som muligt.

Til slut erindrer vi om årsmødet i Odense den 2 maj, hvor vi håber på stor tilslutning.

Med venlig hilsen på selskabets vegne

B. Kreutzer Hansen.

Program for årsmødet i Odense

2. maj 1969

Mødet afholdes på Vestre Skole, Roarsvej 10-12. Parkering i gården. Med det medlemsantal, vort selskab nu har, glæder vi os til at se en talrig skare møde op, og naturligvis er interesserede gæster hjertelig velkommen.

Kl. 10,00: Årsmødet åbnes af formanden, og derefter forevises en del af de lysbilleder, der er indgået til vort arkiv, som optakt til en diskussion om kaktus og dyrkningsproblemer.

Kl. 12,00—13,30: Middagspause.

Kl. 13,30: Generalforsamling.

Dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Formanden aflægger beretning.
3. Kassereren aflægger beretning.
4. Bibliotekaren aflægger beretning.
5. Valg af bestyrelsesmedlemmer; følgende afgår efter tur: E. Lindgård, F. Bruun, William Olsen, samt revisor S. Georg Hansen.
6. Behandling af indkomne forslag.
7. Eventuelt.

Derefter alm. samvær til kl. 18,00, hvor mødet slutter. Vi håber på en god dag, og det ses gerne, at man tager overskydende planter med til bytning. — Vel mødt!

Styrelsen.

MEDLEMSLISTE

(fortsat)

- nr. 297. Lab. ass. Ruth Larsen, Sygehuset, Egedesminde, Grønland.
- nr. 298. Werner K. Frania, Swietochlowice, woj. Katowice, ul. P. Komandra 10b/14, Polen
- nr. 299. elev Ole Pedersen, Hvilested, 6000 Kolding
- nr. 300. fotograf Flemming Laumann, Storegade 28, 6740 Bramminge
- nr. 301. pensionist T. Hertz, Uglvigvej 9, st., 6700 Esbjerg
- nr. 302. elektriker B. Gerner -Jørgensen, Neergaardsparken 39², tv., 4000 Roskilde
- nr. 303. civ. ing. L. Hammer, Ryttervænget 3, 3520 Farum
- nr. 304. stenhuggerm. Mogens Schannong, Søndermarksvej 11, 2500 Valby
- nr. 305. polizeimeister H. J. Müller, Melkstedtdiek 9, 238 Schleswig, Westdeutschland
- nr. 306. gartner Tage Bang, Nors By, 7700 Thisted
- nr. 307. korresp. Marianne Stisen, Landsdommervej 23, st. tv., 2400 Kbhvn NV
- nr. 308. fru Laila Grandahl, Sønderagervej 30, 7400 Herning
- nr. 309. frk. Kirsten Sørensen, Mariendalsallé 62, 4200 Slagelse
- nr. 310. amtssekretær Magnus Bichel, Lollfuss 69, 2380 Schleswig, Westdeutschland
- nr. 311. stud. med. Lennart Gram, Concordiavej 20, 2850 Nærum
- nr. 312. fru Annelise Storm-Jørgensen, Frederikslundsvej 16, 2840 Holte
- nr. 313. elev Mogens Møller Nielsen, hotel »Inger«, 9983 Hulsig
- nr. 314. kobbersmed J. Wentzel de Voss, Magleparken 212³, tv., 2750 Ballerup
- nr. 315. hr. K. M. H. Pedersen, Øster Allé 41, 5594 Strib
- nr. 316. elev Ole Laursen, Hirsevangen 13, 2750 Ballerup
- nr. 317. elev Christa Petersen, Vennemose, 6270 Tønder

Adresseændringer:

- nr. 219. S. A. Andersen til Aasumvej 236 G st., 5000 Odense
- nr. 157. Lotte Hyll til Virumvej 135 A, 2830 Virum
- nr. 58. fru M. Oscar til Odensevej 14, 5500 Middelfart

Biblioteket

Fra Samleren Forlag har foreningen som gave med tak modtaget SAMLERENS STORE KAKTUSBOG, som biblioteket herefter råder over i 2 eksemplarer.

Ligeledes som gave har vi fra W. Haage modtaget bogen SCHÖNE KAKTEEN RICHTIG PFLEGEN, for hvilken vi også takker. Vi havde i forvejen 1 eks. af bogen.

Følgende 2 bøger er netop anskaffet:

73 B: Werner Rauh: Die grossartige Welt der Sukkulenten, 1967

74 A: Werner Rauh: Schöne Kakteen und andere Sukkulenten, 1967

Dias-arkivet

Fra hr. Damgaard Petersen, Virum, har vi med glæde modtaget en større portion billeder. Ligeledes har W. Haage, Erfurt, efter at have set vore farveplancher sendt os o. 20 dias beregnet til brug for videreførelse af denne plan. I forbindelse hermed kan samtidig nævnes, at hr. Müller, Slesvig, også har et billedarkiv, der er blevet stillet til rådighed med reproduktion for øje. Hr. Keil og hr. Müller udarbejder endvidere en del tekster til kommende plancher og oversætter samtidig teksten til tysk, idet vi på den måde håber, at kendskabet til vort selskab skal få langt større udbredelse og dermed flere medlemmer uden for Skandinavien.

Spørgsmål 03):

Hvor kan man købe den specielle kaktusgødning »TROPAPHIL«?

Fru I. Höltzermann, Bollerup.

Spørgsmål 04):

Hvilket firma forhandler herhjemme specielle pletter til hydrokultur?

Louis Kühl, Viborg.

Spørgsmål 05):

Kan man købe færdigblandet kaktusjord i danske forretninger?

Fru I. Börjesson, Nyrop.

Svar til spørgsmål 03) og 05):

Formanden har været i forbindelse med Thorvald Petersen's Handelsgartneri, Jagtvej 74, København. Her kan man købe færdigblandet jord, og samtidig har firmaet også lovet at ville importere omtalte gødning, når så mange medlemmer har vist sig interesseret deri, hvilket vil sige, at dette problem i løbet af forholdsvis kort tid skulle være løst.

Hamborgturen!

Der er endnu plads til et par stykker på turen, hvis man melder sig til snarest.

Småmeddelelser:

Medlem nr. 298 W. Frania, Polen, vil gerne korrespondere med tysk- eller polskskrivende danske kaktusvenner.

Gartner Kristensen, Vinde, 7800 Skive, har mange sukkulenter og kaktus, der kan afhentes fra 1 kr. pr. stk.

Udstilling

I dagene fra den 7. til 15. juni afholder det polske kaktusselskab kaktus- og sukkulentudstilling i Katowice. Præsidenten for selskabet, fru Zofia Kabiesz, har anmodet os om at meddele, at alle danske kaktusvenner er hjertelig velkommen til denne udstilling og i særdeleshed til selskabets årsmøde, der afholdes 14.—15. juni i forbindelse med arrangementet.

Skulle nogle af vore medlemmer få lyst til at benytte sig af indbydelsen og dermed repræsentere vort selskab, ville det glæde os meget, og vi hører gerne nærmere derom, da vi i så fald vil medgive vor personlige hilsen til festligheden.

Kataloger

Af frøkataloger for 1969 har vi indtil nu modtaget eksemplarer fra firma K. Uhlig, C. De Herdt og van Donkelaar.

Fra Max Schleipfer er netop hans lærerige planteliste ankommet.

BYTTECENTRAL

Fra Nordisk Kaktus Selskabs side har man længe ønsket at oprette en byttecentral, hvortil medlemmerne kunne sende deres dubletter, samt en central, der kunne være medlemmer behjælpelig med at realisere samlinger under særlige omstændigheder såsom dødsfald, fraflytning til mindre lejligheder m. m.

Etablering af en sådan byttecentral er nu sket, og der er således nu mulighed for fremover at erhverve sig gode planter, som man måske ellers ikke var i stand til at anskaffe sig.

At opstille et sæt regler for en sådan byttecentral er et ret vanskeligt arbejde, da der må tages hensyn til alle parter, for at enhver kan være tilfreds. Nu er der gjort et forsøg herpå, og forhåbentlig bliver der ikke årsag til alt for mange ændringer i tidens løb.

Punkt 1:

De indsendte planter vurderes af foreningen til et antal point varierende efter planternes størrelse og sjældenhed. Små, syge eller på anden måde defekte planter vil blive returneret på indsenderens regning.

Vurderingen af planterne vil ske efter nedenstående retningslinier:

- 1— 3 point: mindre planter af de almindeligt forekommende arter.
- 4— 6 point: middelstore planter af de almindeligt forekommende arter, samt mindre planter af sjældnere arter.

- 7—12 point: større planter af de almindeligt forekommende arter, samt middelstore planter af de sjældnere arter.
13 point og derover: alle planter, der er større end omtalt i ovenstående grupper, samt sjældenheder og pragtstykker.

Punkt 2:

Hver indsendelse skal ledsages af en særlig blanket, der udfyldes og medsendes i 2 *eksemplarer*, samt en *frankeret svarkuvert*. Blanketter kan rekvireres hos byttelederen mod svarporto (tryksagsporto).

Punkt 3:

Hver af de indsendte planter vurderes af *indsenderen* til en pris i kroner og ører. Dog kan byttelederen regulere prisen, dersom den er sat for højt i sammenligning med alm. dagspris.

Punkt 4:

Hvis planterne ikke er afsat inden for en måned efter, at de for tredje gang har været på byttelisten, vil prisen blive halveret, mens pointansættelsen ikke ændres. Ønsker indsenderen ikke dette, skal påtegning herom ske ved indsendelsen. Planten vil da i stedet blive returneret for ejerens regning.

Punkt 5:

Indsenderen modtager kort efter forsendelsens ankomst til centralen den ene blanket retur med meddelelse om det antal point, de enkelte planter er blevet vurderet til (frankeret svarkuvert vedlægges ved indsendelsen).

Punkt 6:

Der må ikke indsendes mere end 5 eksemplarer af hver art fra samme medlem — med mindre der forud er truffet aftale herom.

Punkt 7:

Der udsendes månedligt (dog ikke februar og august) lister over de indsendte planter, og lister vedlægges medlemsbladet og tilgås herved alle medlemmer. De resterende 6 lister vil kunne tilsendes de enkelte medlemmer mod en ekstra betaling på kr. 5,00 pr. år.

Punkt 8:

De indsendte planter vil blive ført på bytteliste under det navn, de er modtaget. Dog vil eventuelle korrektioner blive foretaget i det omfang, det er muligt.

Punkt 9:

Forsendelsen vil ske på indsenderens og køberens regning og risiko. Ved forsendelse fra byttecentralen vil der altid være sørget for til-

strækkelig og solid emballage, ligesom forsendelsen ikke vil ske i frostperioder.

Som det ses af ovenstående, er hovedprincippet det, at man indsender sit byttemateriale til centralen. Her vurderes de enkelte planter til et antal point, der meddeles indsenderen. Denne kan så pr. »ønskeliste« eller ud fra de kommende byttelister sende bud efter et antal planter svarende til de point, der står til rådighed for ham. Hvis der bestilles mere, end man har point til, fremsendes planterne pr. efterkrav i henhold til de anførte priser.

Pointvurderingen foretages altid af samme person og er derfor ensartet for alle planterne.

Det fremgår også af reglerne, at der ikke udelukkende er tale om en byttecentral. En sådan ville næsten udelukkende være til gavn for mere erfarne samlere med større samlinger. Begyndere derimod ville ofte have vanskeligheder med at fremskaffe det fornødne byttemateriale, og herved være afskåret fra at benytte centralen. Som reglerne er nu, er det muligt at købe af de indsendte planter. De solgte planter vil herefter kunne afregnes kvartalsvis, om indsenderen ønsker det, hvad der i så fald må meddeles ved indsendelsen. Overskydende beløb fra salg vil blive anvendt til indkøb af andre planter, som medlemmerne så vil kunne rekvirere enten mod point eller mod kontant betaling. Herigennem skulle det altså blive muligt at fremskaffe sjældnere og efterspurgte planter til medlemmernes samlinger, og perspektivet fremover må blive direkte planteimport, hvor andre muligheder ikke gives.

Sådanne indkøb vil ofte kunne gøres til under almindelige forretningspriser, idet der kan blive tale om en gros indkøb. Medlemmernes ønskelister vil vise, hvilke arter der ved indkøb er interesse for.

Punkterne 4 og 6 er blevet indføjet for at undgå, at nogle planter tager plads op i lang tid, og sikrer således også en forholdsvis hurtig udskiftning af planterne på byttelisten. Har en plante nemlig stået på listen 3 gange, og intet medlem har vist sig interesseret, kan dette jo meget vel skyldes, at prisen har været sat for højt, og en halvering vil så bringe denne i et mere rimeligt leje.

Det prisleje, der tilstræbes i byttecentralen, skulle helst være væsentlig under forretningsprisen. Det skulle i høj grad være muligt at opnå dette, da foreningen på ingen måde skal tjene på denne virksomhed, men kun udvirke, at medlemmerne får mulighed for at udveksle og købe gode og sunde planter.

Forhåbentlig vil medlemmerne slutte op bag dette initiativ, og der skal derfor afsluttes med at sige, at de medlemmer, der ønsker det, naturligvis er velkomne til at bese de indsendte planter på byttecentralen, hvis leder er: Frans Laursen, Kymervej 26, 4140 Borup.
Styrelsen.

Om Euphorbia og en mandelgave

Skønt en kaktusven elsker sine planter fra det amerikanske kontinent, kan det være yderst interessant med en afstikker til det afrikanske. Her finder vi familien af sukkulente og højsukkulente Euphorbia. En dejlig ting ved disse planter er, at de har det bedre end de fleste kaktus i centralopvarmede rum. De har vel egentlig bedst af at stå indendørs om vinteren, selv om et helårsdrivhus skulle stå til rådighed, for skulle varmen pludselig snyde eller svigte, kan mange kaktus tage sådanne enkelte lavegrader, medens Euphorbia er kuldkære planter, og især de højsukkulente vil tage det ilde op. Skal man være på den sikre side, skal Euphorbia helst ikke have mindre end $+ 12^{\circ}$.

I herværende samling bliver alle Euphorbia flyttet ud i drivhuset efter den 15. maj, når der absolut ikke er fare for nattefrost mere, — og de bliver som de første sukkulente planter flyttet indendørs igen i lyse sydvendte vinduer om efteråret. Flytningen frem og tilbage tager de ikke ilde op, derimod nok, hvis man skulle vente for længe med at tage dem ind. Allerede en for kølrig sensommernat kan anrette skade.

I løbet af vinteren vil de fleste Euphorbia indlægge en hviletid, men man må se på planten, når den »ønsker« at hvile. Det er svært at fastlægge vækst og hvile tidsmæssigt konkret, man har på fornemmelsen, at en del Euphorbia følger en egen rytme, f. eks. E. milii v. splendens, »Tornekronen«, der nogle gange årligt kan stå skiftevis bladløs og med friskgrønne blade og iøjnefaldende røde blomster.

Bedst vil man kunne se en begyndende hvileperiode på, at bladene, — og være de nok så små — visner og tabes. Søjleformede træagtige Euphorbia vandes forsigtigt om vinteren, da erfaringen her har vist, at en for stor eller total udtørring bevirker, at planterne har svært ved at blive »vækket« til ny vækst, ja, — kan springe en hel sæson over, altså stå i stampe. Højsukkulente Euphorbia derimod står helt uden vand, indtil planterne viser tegn på nye blade eller blomster, så vandes de ret omhyggeligt. Omhu ved vandingen af disse gælder iøvrigt så for hele vækstperioden, da de fleste har et svagt rodsystem, der kun kan tage lidt væde ad gangen. Her gælder reglen: hellere for lidt end for meget, mod tørke er disse højsukkulente planter forbavsende modstandsdygtige.

Euphorbia er på den anden side sarte, de tåler ikke stikkende naboer i umiddelbar nærhed, den mindste rift får mælkesaften til at komme frem. Er sårene større, som f. eks. når nogle arter skal studsес (Euph. schimperii), storkner saften hurtigt ved hjælp af lunkent vand. Børnene skulle dog ikke komme i berøring med saf-

ten, da den ikke er ufarlig. Mælkesaftgiften beskytter planten vidtgående mod skadedyrsangreb.

Når man taler om højsukkulente *Euphorbia*, tænkes der nok først på *E. obesa*, der er rund som mindre plante, senere lidt aflang og minder om *Astrophytum asterias*. Planten er ved at blive en raritet i sit hjemland Sydafrika, men gror heldigvis let af frø. Man skulle ikke nøjes med eet eksemplar, det er en oplevelse at se flere »obesa« vokse til. Varmebeğærlige er de, en klarede sig her ved $+ 5^{\circ}$, en anden bukkede under allerede ved $+ 8^{\circ}$!

Den lidt ceroid-voksende *E. infausta* er en højsukkulent nabo til *obesa*, en dejlig grøn plante med små bitte blade i toppen, dog en svoren fjende af kølighed. En kølig sensommernat kan være anledning til, at den bliver sort.

E. meloformis og *E. vallida* minder om »obesa«, men skarpere ribber og særlig de trægtige blomsterstilke understreger disse planters suveræne udseende.

Med *E. clandestina* og *E. monteiro* går vi over til de mere aflange højsukkulente arter med de pyntelige bladkroner, og blandt disse bladkrone-euphorbia skal der indrømmes *E. bupleurifolia* en ubestridt førsteplads. Bladkronerne liver fantastisk op i en samling, blomsterne er ikke farverige, men ret aparte.

E. horrida og *E. ferox* er nogle tornestrittende fyre, — netop derfor bizar at se på, forsigtig vanding tilrådes her. En lignende habitus har *E. stellaespina*, her findes tornede blomsterstilke, mest i toppen. Større og mere kompakt er *E. schoenlandii*.

Alle højsukkulente *Euphorbia* kræver ikke megen plads, er perler i en samling uden egentlig at være vanskelige.

Lad os så se på den vidunderlige *E. grandicornis*. Navnet betyder: storhornet, og ser man denne *Euphorbia* i fuld sol udviklede torne, minder de bestemt om horn. Dertil kommer de dybe indsnævringer, der forlener denne søjleformede *Euphorbia* et enestående udseende. Tornene kan blive indtil 5 cm lange, og de små gullige blomster ser ud som støbt af voks. Til fuld udvikling af tornene skulle man altid give *E. grandicornis* en så solfyldt plads som muligt. *Euphorbia* er solskinsbørn.

Til de meterhøje *Euphorbia* hører bl. a. *E. candelabrum* og var. — En lille plante, kun få cm høj, kom ind i samlingen i 1960. Det hører sig til i et kaktushjem, at en kaktus eller sukkulente er mandelgave til julegrøden, og husets 1-årige pige vandt dengang denne lille *E. candelabrum*. Det blev da bestemt, at den om muligt skulle føres videre til konfirmationen, — måske endnu videre. I dag måler planten langt over 1 meter, snart kniber det med højdepladsen til den, desuden må den bindes forsvarligt i vindueskarmen om vinteren.

Pladskrævende *Euphorbia* er egentlig kun *E. caput - medusae*,

E. pugniformis, *E. globosa*, *E. resinifera* samt nogle lavtforgrene arter, især når det drejer sig om en vinduesplads. På den anden side er det synd at give afkald på dem, eftersom de dog er med til at understrege denne plantefamilies formrigdom.

Euphorbia-podning er også opfundet. Om underlagene »skubber lige så godt på« som vi kender det fra kaktuspodningen, — og virker på forædlingen i den ønskede retning, skal sikkert afventes. Naturligvis er det interessant, at det også kan lade sig gøre at pode *Euphorbia* og følge udviklingen der, men en egentlig nødvendighed skulle der ikke ligge til grund herfor.

En del kaktusgartnere er glædeligvis inde på at udvide deres *Euphorbia*-sortiment. *Euphorbia* indbyder til at blive samlet. Det er disse skønne planter udseende, man skal fordybe sig i, det hjælper over savnet af farvestrålende blomster. Vi kaktusvenner elsker naturligvis vore planter mest for de smukke blomsters skyld.

Euphorbia vil elskes for deres egen skyld.

Hans KEIL, D-2381 Ny Bjernt, Sydslesvig.

En lille beretning

fra vor landsmand T. Juul, San Francisco

Vi har efter San Francisco-forhold en temmelig stor have 79×128 Ft., og det meste af den er beplantet med kaktus og andre sukkulenter. Vort hus er bygget i 1950 på den sydlige skråning af Mt. Davidson, så vi har god dræning i det meste af haven, hvilket jo er et plus for planter, som ikke tåler at have rodsystemet vådt for længe ad gangen.

Vi har ikke særlig store temperatursvingninger her. Vor nattemperatur om vinteren går sjældent under 45° Fahrenheit og er for det meste højere. Vor dagtemperatur er ca. 10° højere. Dagtemperaturen om sommeren er gerne mellem 60° og 75°, og kun i september og oktober går den til tider over 90°.

Vi har megen tåge, især i månederne juli og august (S. Francisco er jo bygget på en halvø, hvorfor den på de 3 sider er omgivet af Stillehavet og S. F.-bugten, men det giver gode farver til vore sukkulenter. Med kaktus er det en anden sag, idet de fleste, som gror her i landet, ikke kan lide vort klima, så derfor må vi hente dem fra andre lande. De fleste sydamerikanske arter, især *)*Trichocereus*, *Oreocereus*, *Espostoa*, *Cleistocactus*, *Lobivia*, *Rebutia*, *Echinopsis*

gror også godt her, især *Epiphyllum*, *Echinocactus grusonii*, mange *Mammillaria*er, forskellige *Cereus* m. fl.

Med hensyn til sukkulenter er vi bedre stillet. Vi har jo mange arter af *Agave* og *Yucca* her i landet. *Dudleya* gror i stort antal langs kysten. Desuden har vi et stort udvalg fra andre lande. De gror udmærket for os, f. eks. *Echeveria*, *Crassula*, *Kalanchoe*, *Sempervivum*, *Aeonium*, *Euphorbia*, *Aloe*, mange *Mesembryanthemum* og andre ikke alt for sarte arter.

I haven har vi desuden et drivhus (15 × 21 Ft.). Det kan opvarmes med gas, og en termostat hindrer temperaturen i at komme under 50 F. Endvidere er der et elektrisk kabel i en af bænkenene, beregnet for de mere sarte arter som *Pachypodium* og andre tropiske planter. Vi har en temmelig stor samling af *Melocactus*, *Mammillaria*, *Cephalocereus*, *Neoporteria*, *Parodia*, samt mange *chiriquiana* af forskellige arter. Af sukkulenter er der foruden de allerede nævnte *Didierea*, *Stapelia*, *Lithops*, *Conophytum*, dværg-Aloer og mange af de mere sarte *Echeveria* og *Euphorbia*, sukkulenter med rodstock som *Othonna*, *Pterodiscus*, *Dioscorea*, *Dorstenia* m. m.

Foruden i vor have er jeg meget interesseret i litteratur om kaktus og sukkulenter, men desværre har jeg ikke alt, der er udkommet i Danmark.

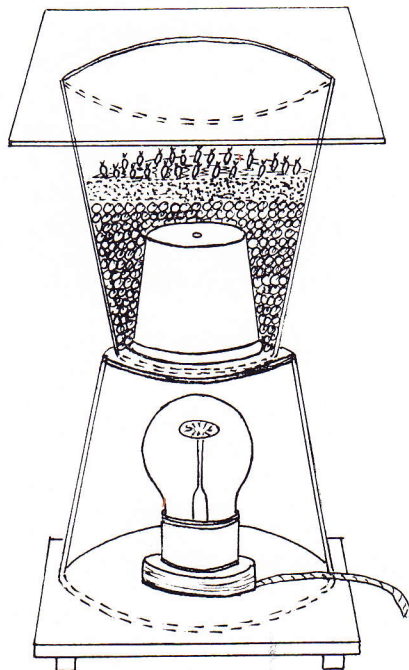
T. Juul, San Francisco.

*) Forsidebillede med blomstrende *T. pachanoi* viser havens frodighed.

Et praktisk hjemmelavet hjælpemiddel ved frøformering af kaktus

Frøformering af kaktus er så sandelig et af de mest interessante områder inden for kaktusdyrkningen. Den giver os lejlighed til at betragte planternes udvikling fra små bitte kimplanter og gennem de forskellige ungplantestadier, og man vil blive forbavset over, hvorledes de i løbet af få uger forandrer deres udseende.

De fleste kaktusfrø spirer ved en temperatur på mellem 20–30° C. Udsæd lykkes altså i regelen bedst på en tid, hvor solen begunstiger dette. Det har imidlertid også den ulempe, at frøplanterne fra sådant sommerudsæd møder vinteren meget små og sarte; de er lidet modstandsdygtige og meget ømfindtlige, og når foråret kommer, har kun en lille part af dem overlevet.

Af denne grund bør i mange tilfælde udsæd foretages ved kunstig varme i månederne fra marts til maj. Frøplanterne bliver da i den gunstige situation, at de til deres hurtige udvikling har den vækstgunstige periode til deres rådighed.

Flertallet af kaktusvenner hører som regel til den kategori, der dyrker deres planter i vindueskarmen uden at have et opvarmet

væksthus eller lignende hjælpemiddel til rådighed. For at give disse mulighed for at foretage udsæd tidligt om foråret, vil jeg i det følgende give nogle anvisninger på, hvorledes de selv kan fremstille nogle enkle hjælpemidler, der skulle give gode betingelser. Mange har sikkert allerede syslet dermed og udnyttet sine håndværksmæssige færdigheder, hvad der letter arbejdet.

Et ganske simpelt hjælpemiddel for en mindre portion frø kan man fremstille på følgende måde: af 2 ca. lige store lerpotter stemmer man det meste af bunden ud, idet man kun lader en lille rand tilbage, hvorefter man stiller dem med bunden mod hinanden. Af et tyndt bræt fremstilles en bundplade, i hvis midte man fastgør en fatning til en elektrisk pære. Fatningen forsynes med ledning og stikker. I fatningen skrues en 40 Watt's pære, og så stilles de 2 potter ovenover. Hullet i bunden af den øverste potte dækkes med en noget mindre potte, hvorom man fylder småsten o. l., derpå et lag jord beregnet til udsæd. Denne blanding skal i forvejen være steriliseret. Selve blandingens bestanddele kan være af vidt forskellig karakter, men der kan man støtte sig til faglitteraturen. Allerøverst lægges en glasplade, der beskytter mod stueluft og mod for stærk fordampning.

Før udsæd fugtes substratet passende. Bedst er det 1. gang at vande med 1 pct. chinisol-opløsning, der vil dræbe alle svampekim. Til kontrol af temperaturen kan man endvidere insætte et lille termometer i den øverste potte. Den mest gunstige spiringstemperatur ligger ved 28° C., men skal ikke overstige 30° C. Bedst er det, hvis temperaturen svinger mellem 20° C. og 30° C. Konstant varme bør ikke foretrækkes, og desuden må vi indkalkulere dag- og natrytmen.

Hvis man ønsker at kunne veksle mellem højere og lavere temperaturer, kan det ganske simpelt gøres på den måde, at man skifter glødelampen ud med en anden, der har en større eller mindre watt-styrke.

Til fremavl af et større antal frøplanter egner rektangulære plastikskåle med glasklare låg sig, og de kan fås i forskellige størrelser. Hvis man ikke ønsker at købe en med elektrisk opvarmningsmulighed, kan man selv lave en lille trækasse, hvorpå plastikskålen anbringes. Kassens størrelse retter sig naturligvis efter skålens, men skal være så meget større end denne, at skålens sider netop kan presses ind i kassen. I kassens indre anbringes en fatning til en glødelampe, og princippet er det samme, som vi kan iagttage i ældre akvariebøger. Glødelampen kan også erstattes af et varmelegeme, evt. med termostat.

De her angivne råd og vejledninger skulle give mulighed for, at kaktusvenner med selvbyggede hjælpemidler vil få bedre rationelle resultater frem med hensyn til frøformering.

Werner K. Frania, Katowice, Polen.

Hvad med lerpotten ?

Med åbne øjne, lyttende øren og med optimistisk sind betragter jeg kaktussamlinger frem og tilbage. Til mine øren kommer forskelligt, som jeg senere forarbejder til artikler. Hvad der altid først falder i mine øjne, det er vel de prægtige kaktus med eller uden blomster eller den orden, der hersker i samlingen! Alt dette er en øjenlyst for enhver hobbygartner. Hvad der imidlertid interesserer mig specielt, er de beholdere i hvilke vore tropiske kugler og søjler er anbragt. Herom er der allerede skrevet diverse artikler, og enhver hjemmelsmand tror, at »Han« har ramt hovedet på sømmet.

Hvad der i dag betragtes som moderne, er allerede forældet i morgen eller fundet uegnet til formålet. Mange Liebhabere er af den opfattelse, at alt nyt, der bringes i handelen, absolut må være godt nyt. Min erfaring, der også falder i tråd med forskellige »gamle« kaktusvenners opfattelse, siger noget andet. Alt afhænger naturligvis af måden, hvorpå samlingen er anbragt. Står planterne i vindueskar-men eller på borde eller i kasser i væksthuset uden at være omgivet af fyldmateriale, så er de moderne plastikpotter ikke at foragte, da kulturen i sådanne afviger betydeligt fra lerpottens. Kaktus i plastikpotter kræver væsentlig mindre vand, da fordampningen er meget ringere end fra lerpotter. Står de imidlertid i direkte sol, så vil de ved bestrålingen opvarmes stærkt, hvad der kan skade de mange fine rodhår nær pottevæggen.

Hvorledes forholder det sig nu med den gammeldags lerpotte, der er blevet fremstillet siden det 4. århundrede f. Kr. Her må vi i bedømmelsen igen tage hensyn til pottens placering. En gammelkendt skik, som allerede vore forfædre anvendte ved potter, der blev formet og brændt af ler, var og er anvendelse af udflydende materiale, lad det være sphagnum eller grus. Den porøse, brændte potte har den fordel, at den kan opsuge enhver fugtighed fra omgivelserne og føre den til de fine rodhår, som forstår at udnytte den. Er det ikke en fordel for vore kaktus, hvis disse gennem denne proces trives bedre? Jeg mener jo! Altså bliver jeg ved det gamle, ved lerpotter, der endnu i dag gør god fyldest og har bestået deres prøve.

Er det ikke tiltalende og opmuntrende at betragte en samling, hvor alle potter er ensartet? Eller skal en blanding af plastikpotter, lerpotter, blikdåser m. fl. skamfere alt i en ellers betragtelsesværdig samling? Nej, der skal anvendes ensartet pottemateriale for at sætte prikken over i'et ved hele hobbyarbejdet. Alle kaktusvenner må stræbe efter det mål: smukke planter i ensartede potter!

Gion Patzen, Talwiesenstr. 157, CH 8055 Zürich.

Hovednøgle for kodetal

- 0000—0999: Alment om kaktus og andre sukkulenter
0000—0099: nøgle til kodetal, index, forord m. m.
0100—0199: udviklingslære.
0200—0299: sukkulentforskningens og sukkulentdyrkningens historie.
0300—0399: naturforhold, hjemstedsbeskrivelser, planternes betydning etc.
0400—0499: biografier.
0500—0599: kaktus- og sukkulentforeninger.
0600—0699: litteratur.
0700—0799: tidsskrifter.
0800—0899: love, vedtægter, plantebedømmelse, møder m. m.
0900—0999: samlinger.
- 1000—1999: Systematik, biologi og pleje.
1000—1199: Systematik.
1000—1099: ved kaktus.
1100—1199: ved andre sukkulenter.
- 1200—1399: Morfologi.
1200—1299: planternes ydre bygning.
1300—1399: planternes indre bygning.
- 1400—1499: Vækstforhold.
- 1500—1599: Formering.
- 1600—1699: Sygdomme og skadedyr.
- 1700—1799: Tekniske hjælpemidler og opvarmning.
- 1800—1899: Plantefotografering.
- 1900—1999: Plantenavne.
- 2000—2999: Slægts- og artsbeskrivelser hos kaktus.
Hver slægt sit kodenr. i alfabetisk orden. Arterne mærkes kun med slægtens kode. Billedtavler arrangeres alfabetisk.
- 3000—4999: Slægts- og artsbeskrivelser ved øvrige sukkulenter.
Kodenr. efter samme princip som hos kaktus.

NORDISK KAKTUS SELSKAB'S BIBLIOTEK

Det er vigtigt for vort selskab at være i besiddelse af et bibliotek, hvorfra medlemmer kan rekvirere bøger til studiebrug. Megen kaktuslitteratur er i dag vanskeligt at få fat på, hvorfor det hovedsagelig er nyere litteratur, der kan anskaffes, men naturligvis indkøbes ældre litteratur, når mulighed derfor gives. Skulle medlemmer have lyst til at afhænde diverse litteratur, modtager bibliotekaren gerne tilbud derpå. Gaver modtages naturligvis gerne. Også artikler og kataloger, nye som gamle, kan have stor interesse

Til at imødegå diverse udgifter som vedligeholdelse, indbinding m.m. betaler medlemmer, der ønsker at benytte biblioteket, en gang for alle et indskud på kr. 5,00.

Når man ønsker at rekvirere en bog fra biblioteket, opgiver man sit medlemsnr. og vedlægger porto til fremsendelse (gerne i ubrugte frimærker), idet portoen både frem og tilbage påhviler låneren. Bøgerne er derfor inddelt i 2 grupper: A og B, således at A betegner bøger med en vægt på indtil 1 kg, og B betegner bøger i vægtklassen 1—5 kg.

Lånetiden er højst 3 uger. Overskrides denne frist, kan medlemmet miste retten til at låne fra biblioteket. Såfremt ingen andre står på »ventelisten«, kan lånetiden forlænges efter aftale med bibliotekaren.

Låneren har på enhver måde det fulde ansvar for den lånte bog. Bortkommer en sådan, eller beskadiges den, er låneren erstatningspligtig over for selskabet.

Styrelsen.

BIBLIOTEKSFORTEGNELSE

- 1 A: Sukkulantenkunde I, 1947.
- 2 A: Sukkulantenkunde III, 1949.
- 3 A: J. Nilaus Jensen: Kaktus, 2. udg.
- 4 A: J. Nilaus Jensen: Sukkulenter, 1963.
- 5 A: H. Krainz: Die Kakteen, fortsat løsladeværk, udlånes slægtsvis.
- 6 A: W. Haage: Das praktische Kakteenbuch in Farben.
- 7 B: C. Backeberg: Das Kakteenlexikon, 1966.
- 8 B: C. Backeberg: Die-Cactaceae bd. II.
- 9 B: C. Backeberg: Die-Cactaceae bd. IV.
- 10 B: C. Backeberg: Die-Cactaceae bd. V.
- 11 B: C. Backeberg: Die-Cactaceae bd. VI.
- 12 B: R. Carlson: The flowering Cactus, New York 1954.
- 13 B: Nordisk Kaktus Tidsskrift bd. I/II, Odense 1921/24.

0004-1/69

- 14 B: G. Schoser: Pflanzkultur mit der Pflanzenstrahler Osram-L-»Fluora«. En specialbog angående belysning af planter, ret videnskabeligt udformet.
- 15 B: E. Lamb: Cacti and other succulents I.
- 16 B: E. Lamb: Cacti and other succulents II.
- 17 B: E. Lamb: Cacti and other succulents III.
- 18 A: H. Friedrich: Mein kleines Kakteenbuch.
- 19 B: F. M. Knuth: Den nye Kaktusbog.
- 20 A: W. Haage: Schöne Kakteen richtig pflegen.
- 21 B: W. Haage: Freude mit Kakteen.
- 22 B: F. Buxbaum: Kakteenpflege — biologisch richtig.
- 23 A: V. Higgins: Stachliges Hobby.
- 24 A: J. Lange: Primitive plantenavne og deres gruppering efter motiver, København 1966.
- 25 A: Cactaceas y suculentas Mexicanas, nr. 2, 1959.
- 26 A: Cactaceas y suculentas Mexicanas, nr. 4, 1960.
- 27 A: Cactaceas y suculentas Mexicanas, nr. 2, 1964.
- 28 A: Cactaceas y suculentas Mexicanas, nr. 2, 1967.
- 29 A: Kaktus, 1. årg., nr. 1, 1965 (5 eksemplarer)
- 30 A: Kaktus, 2. årg., nr. 1, 1966/67 (5 eksemplarer)
- 31 A: Kaktus, 2. årg., nr. 2, 1966/67 (5 eksemplarer)
- 32 A: Kaktus, 2. årg., nr. 3, 1966/67 (5 eksemplarer)
- 33 A: Kaktus, 2. årg., nr. 4, 1966/67 (5 eksemplarer)
- 34 A: Kaktus, 3. årg., nr. 1, 1967/68 (5 eksemplarer)
- 35 A: Kaktus, 3. årg., nr. 2, 1967/68 (5 eksemplarer)
- 36 A: Kaktus, 3. årg., nr. 3, 1967/68 (5 eksemplarer)
- 37 A: Kaktus, 3. årg., nr. 4, 1967/68 (5 eksemplarer)
- 38 A: Kaktus, 4. årg., nr. 1, 1968/69 (5 eksemplarer)
- 39 A: Kaktus, 4. årg., nr. 2, 1968/69 (5 eksemplarer)
- 40 A: Kaktus, 4. årg., nr. 3, 1968/69 (5 eksemplarer)
- 41 A: Kaktus, 4. årg., nr. 4, 1968/69 (5 eksemplarer)
- 42 B: W. Haage: Samlerens store Kaktusbog, 1968.
- 43 B: W. Haage: Samlerens store Kaktusbog, 1968.
- 44 A: Stachelpost, 1. årg., 1965, nr. 4
- 45 A: Stachelpost, 1. årg., 1965, nr. 5
- 46 A: Stachelpost, 1. årg., 1965, nr. 6
- 47 A: Stachelpost, 2. årg., 1966, nr. 7
- 48 A: Stachelpost, 2. årg., 1966, nr. 8
- 49 A: Stachelpost, 2. årg., 1966, nr. 9
- 50 A: Stachelpost, 2. årg., 1966, nr. 10
- 51 A: Stachelpost, 3. årg., 1967, nr. 11
- 52 A: Stachelpost, 3. årg., 1967, nr. 12
- 53 A: Succulenta, årg. 1966
- 54 A: Succulenta, nr. 1, årg. 1967
- 55 A: Succulenta, nr. 2, årg. 1967

- 56 A: Succulenta, nr. 3, årg. 1967
- 57 A: Succulenta, nr. 4, årg. 1967
- 58 A: The Journal of The Mammillaria Society, 1966, nr. 1
- 59 A: The Journal of The Mammillaria Society, 1966, nr. 3
- 60 A: The Journal of The Mammillaria Society, 1966, nr. 4
- 61 A: Kakteen und anderen Sukkulanten, 18.årg., 1967
- 62 A: Kakteen und anderen Sukkulanten, 19. årg., 1968
- 63 A: Kakteen / Sukkulanten, p. 21 - 28, 1966
- 64 A: Kakteen / Sukkulanten, p. 1 - 24, 1967
- 65 A: Kakteen / Sukkulanten, p. 1 - 20, 1968
- 66 A: Kakteen / Sukkulanten, p. 21 - 36, 1968
- 67 A: Cseli, oktober, 1967, Ungarn
- 68 A: Cseli, november, 1967, Ungarn
- 69 A: Cseli, december, 1967, Ungarn
- 70 A: Cseli, årg. 1968, Ungarn
- 71 B: A Pesterzsebéti Vasas Művelődési Ház Kaktuszkedvelők Szakköre, nr. 9/12, 1967. Medlemsblad for det ungarske kaktusselskab.
- 72 B: dito, årg. 1968.
- 73 B: Werner Rauh: Die grossartige Welt der Sukkulanten, 1967.
- 74 A: Werner Rauh: Schöne Kakteen und andere Sukkulanten, 1967.
- 75 A: W Haage: Schöne Kakteen richtig pflegen, 9. opl., 1969.

Neolloydia viereckii Knuth.

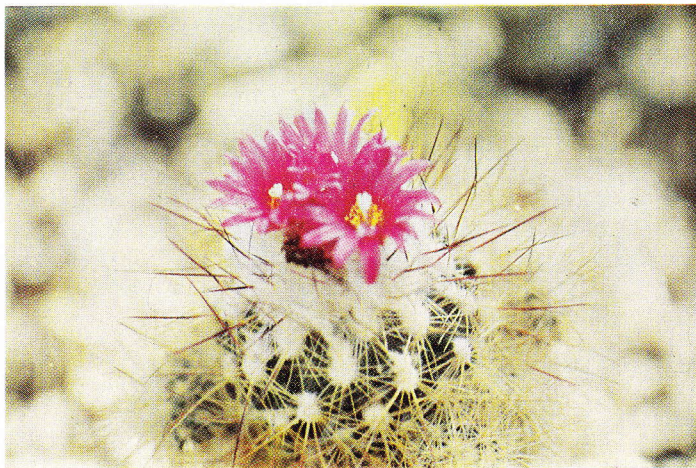

Foto: B. Kreutzer Hansen.

Udseende: Enkel eller skuddannende fra basis, kugleformet til langstrakt, indtil 7 cm tyk, blålig til matgrøn. Toppen med tæt hvid uld. 15–18 ribber helt opløst i svagt langstrakte, 6 mm høje, i topområdet noget 6-kantede vorter. De svagt langagtige areoler har kort fureformet forlængelse. Ca. 20, 1 cm lange, stråle-stillede, lige eller svagt krumme, nåleformet, glashvide randtorne. 4 korsstillede, 2 cm lange, skråt fremadrettede midtertorne med brunlige spidser. Alle torne grålige med alderen.

Blomst: Tragtformet, indtil 2,5 cm lang, sart, rosaviolet med grønligt svælg. Kronrør med enkelte skæl, 4 mm brede, lancetformede kronblade, de inderste ofte med mørkere midterstribe. Fremkommer i nærheden af toppen. Griflen har 4 hvide ar, orange-gule støvknapper.

Kultur: Som ved *N. grandiflora*.

Hjemsted: Mexico ved Jaumave, Tamaulipas. Wedermann anså den for en *Thelocactus*, Backeberg for en *Gymnocactus*, men Buxbaum placerer den igen hos *Neolloydia*.

Aussehen: Einzeln oder sprossend von der Basis, kugelig bis gestreckt, bis 7 cm dick, bläulich bis mattgrün. Scheitel mit dichter weisser Wolle. 15–18 Rippen, angelöst in schwachgestreckte, 6 mm hohe, in Scheitelnähe fast sechskantige Warzen. Die leicht länglichen Areolen weisen eine kurze furchenförmige Verlängerung auf. Etwa 20, 1 cm lange, strahlenförmige, gerade oder schwach gebogene, nadelige, glasweisse Randstacheln. Zwei gekreuzte, 2 cm lange, schräg vorgestreckte Mittelstacheln mit brännlichen Spitzen. Alle Stacheln im Alter vergrauend.

Blüte: Trichterig, bis 2,5 cm Länge, zart rosaviolett mit grünlichem Rachen. Kronröhre mit einzelnen Schuppen, 4 mm breite, lanzettliche Kronblätter, die inneren oft mit dunklem Mittelstreifen. Erscheinen in Scheitelnähe. Der Griffel hat 4 weisse Narben, Staubbeutel orangegelb.

Kultur: Wie bei *N. grandiflora*.

Heimat: Mexiko bei Jaumave, Tamaulipas. Werdermann sah die Pflanze als *Thelocactus* an, Backeberg als *Gymnocactus*, während Buxbaum sie zu *Neolloydia* stellt.

KARLHEINZ UHLIG

Rommelshausen bei Stuttgart

Lilienstrasse 5, Deutschland

Vor frøliste 1969 —
denne gang særlig righoldig —
er udkommet !

For planter gælder 1968-listen
indtil videre

Følgende årgange af »KAKTUS« kan endnu leveres:

- Årgang 1: nr. 1, kr. 4.00
- 2: kr. 15.00
- 3: kr. 15.00
- 4: kr. 15.00 (2 farveplancher)

Enkeltnr. kan leveres a 4,00 kr. pr. stk.

Vejen hen til os

er sikkert for lang. Det gør ikke noget. Når De sender os Deres adresse, modtager De omgående vores yderst interessante — og derfor i ind- og udland så efterspurgt planteliste, en rigtig »kaktushjælp«. — Praktiske tips gør udvælgelsen nemmere for Dem. Vi yder en hurtig og korrekt service uden hensyn til ordrens størrelse, og til meget fordelagtige forsendelsesbetingelser.

Vær venlig at gøre et forsøg, De overraskes positivt !

MAX SCHLEIPFER KAKTEENGÄRTNEREI

D - 8901 Neusäss ved Augsburg, Westdeutschland

— næste gang De kommer til

KØBENHAVN

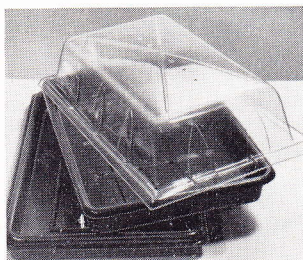
bør De i egen interesse besøge

Thorvald Petersen's Handelsgartneri

Jagtvej 74

her finder De det største udvalg i

KAKTUS og SUKKULENTER i alle størrelser

Mini-drivhus

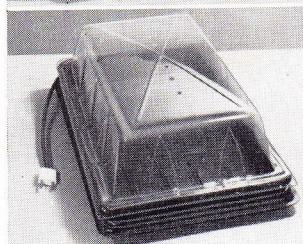
Nyhed

3 dele: bestående af planteskål 50x34x6,5 cm, underskål og glasklart låg. Højde 20 cm.

Bestillingsnr. G 10

DM 16,50

eller ca. kr. 32,00

Mini-drivhus med varme

Varmelegeme 25W/220 V. Ideelt til frø-udsæd og ungplanter. Da skålen har huller, kan man uden at aftage låget vande nedenfra.

Bestillingsnr. GH 10

DM 31,50

eller ca. kr. 60,00

H. E. BORN

D-5810 Witten, Postfach 1207, Westdeutschland